

PŘÍLOHA (Prevence závadových jevů)

Program UNPLUGGED

Ve dnech 3.-4. dubna se školní metodik prevence Václav Vysušíl zúčastnil proškolení k programu UNPLUGGED. Tento program vznikl jako pokračování projektu EU-Dap.

Projekt EU-Dap „Implementation of European Drug Addiction Prevention trial at a population level“ vznikl před více než osmi lety a byl realizován v rámci tříletého projektu podpořeného Evropskou komisí v letech 2002-2005. Účastnilo se jej sedm zemí EU. Projekt byl vyhodnocen jako úspěšný a díky výsledkům bylo navrženo jeho pokračování. K němu byly přizvány další 3 země – mezi nimi Česká republika. Vznikl projekt číslo A/790627 – EUDAP2 – „Implementation of European Drug Addiction Prevention“. Cílem projektu je ověření možnosti implementace CSI modelu primární prevence s důrazem na oblast užívání návykových látek v podmínkách vybraných základních škol.

Systém školení v metodice v České republice vychází z cílů projektu Eu-dap Faculty. Jedná se o mezinárodní projekt koordinovaný belgickými odborníky, který si klade za cíl **vzdělávání v metodice Unplugged** v evropských zemích včetně České republiky (Belgie, Španělsko, Rakousko, Švédsko, Polsko, Rumunsko, Bulharsko, Řecko ad.) i mimo Evropu (Libanon, Saúdská Arábie ad.). Prostřednictvím pravidelných školení zástupců jednotlivých zemí se témata a lekce programu stále vyvíjí, inovují a zároveň se předávají národní zkušenosti s implementací programu do škol.

Představení programu

Program UNPLUGGED jsou osnovy pro školní drogovou prevenci vycházející z principu komplexního vlivu sociálního prostředí. Při přípravě programu byly zohledněny výsledky předchozích výzkumů. Kurikulum programu UNPLUGGED má tyto hlavní charakteristiky:

- Program vychází z principu komplexního vlivu sociálního prostředí, interaktivity a zapojení témat osobních dovedností a normativních přesvědčení.
- Cílovou skupinou jsou dospívající ve věku 12 až 14 let, protože v právě v tomto věku začínají experimentovat s drogami (především s tabákem, alkoholem a konopím).
- Náplň programu se zaměřuje na snižování počtu dětí začínajících užívat návykové látky či oddalování přechodu od experimentování s drogami k pravidelnému užívání.
- Program se skládá z dvanácti hodin, které jsou připraveny tak, aby bylo možno provést každou z nich v rámci jedné vyučovací hodiny. Počet hodin byl stanoven na základě zjištění, podle kterých jsou programy s méně než deseti hodinami méně účinné než programy s průměrně patnácti vyučovacími hodinami.
- Lekce jsou zaměřeny na konopí a další nelegální drogy, ale také na tabák a alkohol.

Záštitu nad programem v ČR převzalo Centrum adiktologie při Univerzitě Karlově v Praze.

Osnovy

HODINA	NÁZEV	AKTIVITY	CÍLE	ZAMĚŘENÍ
1	Zahájení programu UNPLUGGED	Prezentace, skupinová práce, správa smluv (contract management), domácí úkoly	Úvod do programu, stanovení pravidel pro vyučovací hodiny, reflektování znalostí o drogách	Info
2	Chceš patřit do skupiny?	Hraní rolí, plenární diskuse, hra	Vyjasnění skupinových vlivů a očekávání	Intra
3	Poznej mýty a fakta o	Skupinová práce,	Informace o různých	Info

	alkoholu	koláž, hra	<i>faktorech, které ovlivňují užívání drog</i>	
4	Je to, čemu věříš, podloženo fakty?	Prezentace, plenární diskuze, skupinová práce, hra	<i>Pěstování kritické evaluace informací, reflexe ohledně rozdílů mezi vlastními názory a aktuálními daty, korekce norem</i>	<i>Intra</i>
5	Poznej mýty a fakta o kouření	Kvíz, plenární diskuze, zpětná vazba, hra	<i>Informace o účincích kouření, diferenciacie očekávaných a skutečných účinků a krátkodobých a dlouhodobých účinků</i>	<i>Info</i>
6	Neboj se projevit!	Hra, plenární diskuze, skupinová práce	<i>Adekvátní komunikace emocí, rozlišování mezi verbální a neverbální komunikací</i>	<i>Inter</i>
7	Uč se hájit svoje názory	Plenární diskuze, skupinová práce, hraní rolí	<i>Pěstování asertivity a respektu k ostatním</i>	<i>Intra</i>
8	Hvězda večírku	Hraní rolí, hra, plenární diskuze	<i>Rozpoznání a uznání pozitivních vlastností, přijímání pozitivní zpětné vazby, nacvičování a reflexe ohledně navazování kontaktů s ostatními</i>	<i>Intra</i>
9	Poznej mýty a fakta o nelegálních drogách	Skupinová práce, kvíz	<i>Informace o pozitivních a negativních účincích užívání drog</i>	<i>Info</i>
10	Dovednosti pro zvládnání obtížných situací	Hra, prezentace, plenární diskuze, skupinová práce	<i>Vyjadřování negativních pocitů, vypořádávání se se slabými stránkami</i>	<i>Inter</i>
11	Rozhodování a řešení problémů	Prezentace, plenární diskuze, skupinová práce, domácí úkoly	<i>Strukturované řešení problémů, pěstování kreativního myšlení a sebekontroly</i>	<i>Inter</i>
12	Drž se svého cíle	Hra, skupinová práce, plenární diskuze	Rozlišování mezi dlouhodobými a krátkodobými cíli, zpětná vazba ohledně programu a procesu v průběhu programu	

K výuce se kromě ostatních metod používají i pracovní sešity, které si hradí žáci.

Ve školním roce 2012/2013 bude program UNPLUGGED realizován v 6. ročníku v rozsahu 8 vyučovacích hodin. Další 4 vyučovací hodiny budou ve stejné třídě realizovány ve školním roce 2013/2014 v 7. ročníku. Zároveň bude program pokračovat od začátku pro 6. ročníky. Tato organizace byla zvolena s ohledem na možnosti a potřeby školy.

Program může vést pouze proškolený učitel splňující další kvalifikační předpoklady, v případě naší školy školní metodik prevence, který absolvoval specializační studium pro školní metodiky prevence.

Školní metodik prevence se bude zúčastňovat následných skupinových setkání s lektorem programu, jejichž účastníci si budou předávat a evaluovat zkušenosti z realizace programu ve třídě.